Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Stockholm. Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 41 (408) Fredagen den 11 oktober 1895. 8:de årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgifvare:	Ut ifningstid:	Annonspris:
Idun ensam ..... kr. 5: — Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5: — Iduns Modetidn., månadsuppl. » 3: — Barngarderoben ..... » 3: —	Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: *J. Nordling.*	hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjadt tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Karolina Andersson.

Karolina Andersson föddes på gården Ingelstorpslund den 17 nov. 1820. Hon var den näst yngsta af fem syskon, och modern dog, då Karolina var blott fem år gammal. En femtonårig syster skulle nu styra huset, och Karolinas barndom blef sedan väsentligen beroende af faderns lynne och tycken. Denne var en förmögen bonde, som höll mycket på sin värdighet, ej deltog i grofarbetet, utan blott höll tillsyn och hade mycket stora anspråk på sitt folk. Äfven mot sina barn var han öfverdrifvet hård och lät dem arbeta vida strängare än någon dräng eller piga i våra dagar. Dessutom var han ytterligt noga äfven i småsaker, och den som råkade bryta af en synål, fick nästan alltid uppsträckning därför.

Redan som halfvuxen fick Karolina åtaga sig att jämte en piga sköta ladugården. Det var ett strängt arbete, ty med undantag af höet måste allt fodret (halm, potatis och drank) *bäras* till ladugården. Dranken bars i stora sår från bränneriet uppför två branta backar. Men ändå måste tid att spinna, väfva och sy tagas undan från natthvilan.

Efter några år flyttade en ogift farbror in i huset som hyresgäst, och han tog sig något af de unga, skaffade dem små nöjen emellanåt samt pengar till kläder och blef deras beskyddare, då så kräfdes. Mera behöfdes ej, för att Karolinas af naturen muntra lynne skulle taga ut sin rätt och rädda henne från en alldeles glädjelös barndom. Krafterna spändes väl till det yttersta, men undan gick det med lif och fart, och i konsten att arbeta på en gång fort och väl var hon helt säkert oöfverträffad.

Hon hade ett ypperligt minne och god sångröst: allt hvad hon hörde berättas eller sjungas kunde hon återgifva, och snart var hennes förråd af visor och roligheter så stort, att det aldrig tycktes kunna tryta. Sålunda muntrade hon syskonen och kom arbetstiden att gå fortare äfven för tjänarne. Ja, inför hennes glädtighet måste äfven faderns tvära butterhet ofta gifva vika. Någon skola fick hon aldrig besöka. Några veckors undervisning i läsning af en gumma var allt. Men själf lärde hon sig äfven att skrifva, ehuru hon under större delen af sitt lif föga använde den konsten.

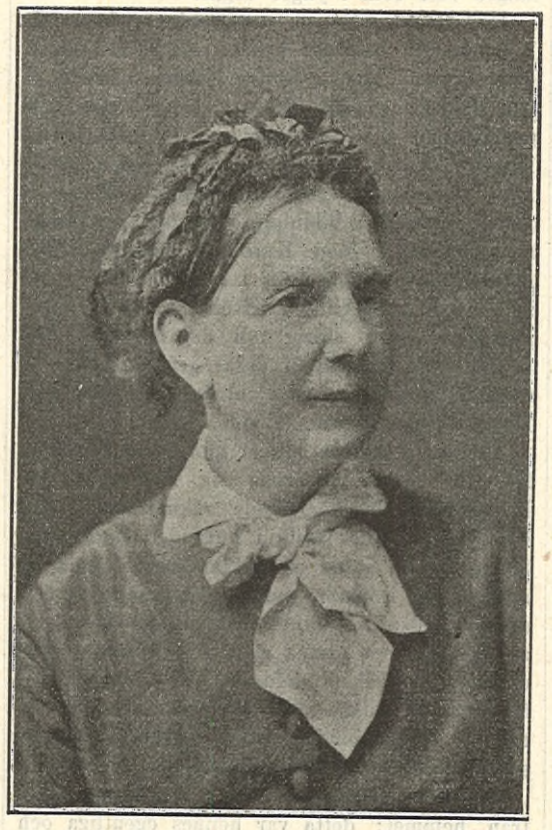

Emellertid hade hon vuxit upp till en fager ungmö och började kringsvärmas af friare. I allt hade hon väl ett trettiotal, ty på hvarje bjudning var hon den mest firade, både emedan hon alltid vårdade sig om sitt yttre, dansade väl och oförtröttadt samt visade sig vänlig mot alla. Men hon såg längre än till ytan. De kringboende böndernas trasiga och smutsiga barn verkade på hennes sinne allt för afskräckande, för att hon ej i hvarje yttring af oordentlighet, skrytsamt slöseri eller lust att festa skulle se ett hot om framtida fattigdom och nöd eller om ett på annat sätt olyckligt äktenskap. Därför gaf hon ock mången vacker, förmögen och ansedd bondson korgen och väntade lugnt, tills hon fann en, på hvars hjärtas guld hon ansåg sig kunna lita.

År 1847 blef hon gift med

Bättre är den blida tärnan,
Klädd i kjol af simpelt linne,
Än en egensinnig fröken,
Klädd i dyrbar sidenklädning.

Finsk runa.

Anders Andersson från Måsebo, näst yngste son till en ansedd gammaldags bonde, som ej ville låta sina söner lära sig skrifva, på det de icke skulle kunna skrifva skuldsedlar. Anders far hade köpt en gård i Hårstorp, en by några km. öster om Ingelstorpslund, och hans söner brukade den som utgård till det $^3/_4$ mil nordväst därom belägna Måsebo. Anders var tystlåten och arbetsam, rökte aldrig och spelade aldrig kort. Han fick 1845 öfvertaga gården i Hårstorp. Där fanns då bränneri, som han själf skötte, men han hade aldrig brännvin i sin mun, utan afprofvade det endast med lukten. Själf hade han lärt sig att skrifva och räkna.

Detta äktenskap blef lyckligt som få. Ingen har någonsin hört ett ovänligt ord mellan de båda makarne. Hon styrde inne och han ute; men aldrig företogs något af vikt utan samfäld rådplägning, och om alla affärer visste båda lika bra besked. Hon hade allt i minnet; han antecknade allt (han uppfann till och med ett för gårdens behof afpassadt dubbelt bokhålleri). Den arbetsdrift, hon röjt i fädernehemmet, blef ingalunda mindre, sedan hon kommit i eget bo. Här fanns så mycket att styra och ordna och en framtid att skapa. Hennes svärfar kom en dag för att se, hur de nygifta skötte sig: han hade gett sig af så tidigt, att han var i Hårstorp redan kl. 4 på morgonen, men då stod hon redan och bakade. Snart nog ombyggdes hela gården och inreddes efter makarnes samfälda tycke, en stor trädgård anlades, nyodlingar och jordförbättringar företogos, och dagligrummet genljöd sent och tida af rastlöst arbete. Kl. 4 på vintermorgnarne var mannen med tre drängar ute på logen, och samtidigt började inne i salen under hustruns ledning spinnrockarnes surr och väfstolarnes gång. Visor, sägner, berättelser och ordspråk från matmoderns mun höllo alla vakna och läto arbetet gå raskare undan. Och efter skymningens inbrott rådde samma lif ett godt stycke ut på kvällen. Detta var på 1850- och 1860-talen. Då ålderns rätt började göra sig gällande, och då för öfrigt en mängd af de forna hushållsalstren lätt och billigt kunde ersättas med fabriksalster, blef förhållandet ändradt: »ty», sade hon ofta, »hemslöjd betalar sig ej, om ej husmodern själf orkar taga del i arbetet.»

I alla husliga sysslor ansågs hon ovanligt erfaren, och många voro de, som frågade henne till råds, huru de skulle ställa det i sina hem. Och sina döttrar inöfvade hon i allt hvad till hushållet hörde. Om sättet att uppfostra barn hade hon sin egen mening, som hon utan något undantag tillämpade i fullt samförstånd med sin man: hon ville ej veta af kroppsaga. »En skall tala dem till rätta,» sade hon; och med ett allvarligt ord åstadkom hon alltid rättelse, med ett uppmuntrande väckte hon villighet och ambition, och genom sin omutliga rättvisa, sin stora mildhet och vänlighet samt sin billighet i anspråk blef hon hjärtligt älskad ej blott af sina närmaste, utan ock af sina underlydande.

Ett sådant sätt att sköta huset måste helt naturligt leda till dess förkofran. Också inköpte makarne först återstoden af det hemman, hvaraf deras gård var en del, och sedan, efter svärfaderns död, hustruns fädernegård. Och 1871 inköptes det bredvid Hårstorp belägna Linnerhjelmska godset Ebbetorp åt äldste sonen för 150.000 kronor. Möjligheten häraf berodde till stor del af det orubbliga anseende för redbarhet och noggrannhet i affärer, som makarne vunnit, och som gjorde, att många kringboende hellre ville lämna dem sina besparingar att förvalta, till och med utan skuldsedel, än insätta dem i en bank.

Mot slutet af 1870-talet var Karolina Andersson under en lång tid af en svår magsjukdom bunden vid sjuksängen, och ingen vågade hoppas, att hon skulle öfverlefva sin kraftige, reslige make. Då angreps denne plötsligt (våren 1879) af hjärninflammation och dog inom några dagar. Men makan repade sig småningom och ville ej tänka på att slå sig till ro, utan skötte fortfarande sin gård med hjälp af en rättare. Under de första åren delade döttrarna med henne hushållsbestyren, men efter hand kommo de från hemmet, och hon måste själf förestå det hela. Jordbruket förstod hon i grund och för dess utveckling hade hon en vaken blick. De senare åren riktade hon sitt ordnings- och skönhetssinne med förkärlek på förskönande af det hem, där hon med sin make tillbragt öfver 30 lyckliga år, och som alltjämt förblef äfven barnens hem, så ofta tillfälle gafs dem att återvända dit. Hela husets inredning gjordes efter hand ej blott finare och trefligare, utan ock allt mera praktisk, och trädgården undergick ständig förskönning. Och då det för en ekonomisk skötsel af gården var förmånligt att arrendera ett bredvid liggande kronoboställe, så tvekade hon ej att göra det, oaktadt hon närmade sig 70-talet. Också var hennes barns enda oro, att hon skulle öfveransträngа sig, glömma att hon åldrats och att krafterna ej längre voro som i yngre dagar.

Endast yngre sonen, nuvarande professor J. A. Lundell, kom att besöka någon lärd skola. Men genom honom fördes bokligt vetande af mångfaldig art till hemmet, hos hvars *alla* medlemmar det fann tacksam jordmån. Det händer så lätt, att barn, som få samla större mått af vetande, växa sina föräldrar öfver hufvudet ej blott i bildning, utan ock i omdöme och förstånd. Men Karolina Anderssons begåfning satte henne fullt i stånd att följa med sina barns utveckling i lifvets praktiska angelägenheter, och aldrig föll det något af dem in att inom kretsen af deras gemensamma intressen tycka sig vara klokare än hon eller lämna hennes mening å sido.

Hennes utmärkta minne gjorde det ej blott lätt för henne att reda sig med alla i ett landthushåll förekommande räknefrågor, dem hon nästan alltid löste i hufvudet, utan satte henne ock i stånd att diktamensvis rädda en stor del af i hennes ungdom gängse sagor och sägner, ordspråk och visor från glömskan samt att berättelsevis lämna ganska fullständiga skildringar af folkets lefnads- och tänkesätt för 50 à 60 år sedan. En del häraf är under titel af »Folkminnen» offentliggjord i den af sonen utgifna landsmålstidskriften i Upsala.

Karolina Andersson var ej mycket borta från hemmet: detta var hennes egentliga och käraste värld. Först i sept. 1893, då hennes son promoverades till hedersdoktor i Upsala, gjorde hon någon längre resa och stannade då några dagar hos en gift dotter i Stockholm. Hennes äldste son är riksdagsmannen P. O. Lundell å Ebbetorp. Af hennes döttrar är den äldsta gift med litteratören J. P. Velander i Stockholm, som i 11 år var föreståndare för Södra Kalmar läns till Ebbetorp förlagda folkhögskola, och den yngsta gift med lektor E. A. Zetterqvist i Vexiö. Den mellersta, liksom modern en ovanligt begåfvad kvinna, afled ogift på Teneriffa, där hon sökte bot för ett långvarigt bröstlidande.

En förkylning i midten af september framkallade en lungkatarr, som bröt Karolina Anderssons verksamma lif. Lugnt och stilla slocknade glöden i hennes lifliga, vackra ögon. Hon var vacker ännu på gamla dagar, och ingen kunde tro, att hon var nära 75 år.

* * *

Sådan är hennes enkla lefnadssaga. De, som stått henne nära, veta, att hon svårligen kunnat bättre än hon gjort använda sina gåfvor. Som maka, som moder och uppfostrarinna, som husmoder och föredöme för sitt husfolk — i allt var hon en sällsynt helgjuten personlighet. Och troligen finnes det ingen, som lärt känna henne, utan att på samma gång högakta och värdera henne.

V.

Då sista lindlöfvet föll...

I kylig oktobermorgon
Då sista lindlöfvet föll,
Vid kyrkogårdsgrindens galler
De fattiges likvagn höll.

Två karlar buro en kista
Af simplaste svarta sort
Med vissnade blommor — de sista —
Och så körde kusken bort.

När vagnen om hörnet svängde,
Jag skälfde, ty då jag såg,
Vid sidan af kistan den stora
En liten barnkista låg.

En blomma prydde ej locket —
Här slocknat två blomlösa lif.
Tre, fyra gatpojkar följde
Till grafven som tidsfördrif.

Och höstens himmel var mulen,
Och duggregnet sakta föll;
Vid handen min egen gosse,
Mitt älskade barn, jag höll.

Jag vet ej, men hjärtat krympte
Af ordlöst, frätande ve —
För skymmande, heta tårar
Jag kunde ej längre se.

Jag lyfte mitt barn i famnen,
Jag kysste dess röda kind —
Men luften var våt som af tårar,
Och iskall var höstens vind . . .

Nonny Lundberg.

Rosor och törnen.

En ung flicka ilade sjungande uppför gångstigen till kullens topp. Däruppe stod en vild rosenbuske, öfverhöljd af blommor.

»O, hvilka förtjusande blommor!» utropade hon. »Jag måste plocka dem och binda en krans att sätta på mitt hufvud.»

Medan hon plockade blommorna, stack hon sig på törntaggarne, så att ett finger började blöda.

»Ack,» klagade hon, »hvilken skada, att bland så vackra blommor sitta så stygga törnen!»

Mycket missnöjd sprang hon ned igen och kastade bort de blommor hon plockat.

Från andra sidan gick en bramin uppför kullen och såg också den blommande busken.

»Så vackra och så doftande rosor!» sade han och bröt några blommor till en bukett. Och medan han plockade dem, såg han upp mot himlen och sade:

»Välsignad vare du, o Buddha, som bland törnena låter så härliga rosor växa och dofta!»

Och med hjärtat uppfyldt af tacksamhet gick han tillbaka ned.

Den täcka indiska sagan kunde allt gifva oss, västerländska kulturmänniskor, åtskilligt att tänka på. Ty få äro helt visst de bland oss, som med tacksamhet erkänna, att mellan lifvets törnen växa också härliga blommor. De flesta klaga öfver, att törnena stinga, utan att tänka på rosorna, eller betrakta dessa blott som sin rättfångna egendom och törnena som intrång i denna äganderätt. Ett gammalt ordspråk säger, att vid jämförelser mellan sitt och andras öde skall man se nedåt och icke uppåt — godt om man så gjorde, om man vore tacksam för de blomster, som växa mellan törnen. Men det underliga är, att just där för andras ögon blomstren öfverflöda, där uppleta vi mången gång törnen att klaga öfver, och om några taggar ibland rispa oss, göra vi de små risporna till djupa sår och anse de många blommorna som ingenting värda, därför att en och annan törntagg döljer sig bland dem. Och dock är det så ofta vårt eget fel, att dessa törnen såra oss — kanske icke första gången, men mången, mången gång sedan!

Det är oftast så, att några särskilda blommor locka och fresta oss mer än andra. Vi tycka nästan, att vi ej kunna lefva utan dem, eller åtminstone att lifvet är föga värdt utan dem. Vi berusas af deras doft och skynda att bryta dem. Men just där sitter kanske det hvassaste törnet doldt, det som stinger djupast och svider mest. Borde vi då ej vända oss bort från dessa blommor och söka en väg, där blomstren växa sparsammare, men där törnet är lättare att undvika? Det tyckes så, men huru många af oss hämta *denna* lärdom af erfarenheten? Vi klaga blott öfver, att det skall finnas törnen bland blommorna, så att njutningen icke kan vara oblandad. Som om detta sista vore vår rättighet! Det skulle icke ens vara vår lycka, om lifvet vore en oafbruten blomsterkedja — huru skulle vi då ens förstå att det vore lycka? Och hurudant skulle det hjärta blifva, som aldrig undergått sorgens reningsprocess, hurudan den karaktär, som aldrig blifvit pröfvad i lidandets och motgångens degel?

Bättre är att, som braminen, taga törnena som lifvets bottenplanta och rosorna som gåfvor att mildra mödorna och förljufva törnestigen, vida bättre än att fordra idel rosor och harmas öfver törnena. Det torde icke vara förmätet att framkasta den åsikten, att det myckna missnöje, den lifsleda, som förspörjes, har sin rot i att alla och enhvar nu fordra för mycket af lifvet. Den, som har litet, fordrar mycket; den som har mycket, fordrar mer. Det kan ej gärna fortgå så, icke fortgå med oupphörligt stegrade fordringar öfverallt. En gräns måste sättas och kan sättas, och den heter: tillgångar. Vill blott hvar och en hålla sig inom sina tillgångar, skall han säkert finna, att om äfven blommorna på hans väg icke slå ut i så rika klasar, som han skulle vilja, blifva också törnena färre. Och har han då lärt att såsom braminen vara tacksam till och med blott för att blommor finnas till bland lifvets törnen, skall han säkert också snart finna, att dessa törnen stinga mindre djupt, än han fruktade. Föresatsen att först och främst se den goda sidan af allt är en sköld, som afvänder många af lifvets små bekymmer och hjälper till att bära de stora.

Mathilda Langlet.

Skaldens syster.

Ett ungdosminne,
berättadt af
François Coppée.

(Öfvers. för Idun af *Philibert.*)

Jag var tjugufem år gammal, — hvad det redan är länge sedan, gode Gud! — och på den tiden hyste jag vördnad och aktning för hvar och en, som kunde hoplänka två rim. Jag hade en rik fond af öfverseende godhet för den minsta lilla rimsmidare, som hedrade mig med förtroendet att uppläsa någon af honom författad sonnett, och ännu i dag är jag nog naiv att bli smärtsamt öfverraskad, då jag hos en skald icke finner öfverensstämmelse mellan hans talang och karaktär.

Jag brann af denna ungdomliga eld, då en kamrat föreslog, att jag skulle stifta bekantskap med Albert Merlin, en ung skald, som redan var berömd i alla kaféer på vänstra Seine-stranden. Albert Merlin, som var anarkist och ateist, var redaktör för den lilla boulevardtidningen *Le Coléoptère,* i hvilken han publicerat rätt vackra verser, som dock buro prägel af ett visst ungdomligt öfvermod. Hans poem hade den skrytsamma titeln: *Contes d'estoc et de taille.* Författaren behandlade i dem de högsta ting med öfverlägsen nonchalans, hånade samhällsordningen och beklagade sig bittert öfver en kvinna vid namn Rosette.

Betänk, att jag på denna tid var en stackars underordnad tjänsteman vid krigsministeriet, den där hvarje morgon gick till sin ämbetsbyrå med en smörgås i fickan, en oskyldig ung man, som bodde hemma hos sin mor, och som vid hvarje månads slut hemförde sina besparingar, en försagd stackare, som omsorgsfullt dolde sina verser, liksom det varit ett brott att visa dem; och ni skall förstå min rörelse vid tanken på att sammanträffa med en berömd man, med en man, som aldrig gick förbi Tuilleerierna — detta var på andra kejsardömets tid — utan att hotande knyta näfven, och hvars uppträdande på Bulliers baler väckte formlig sensation.

Jag kände den store mannen till utseendet. Jag hade mött honom på Boulevard Saint-Michel samma dag som han blifvit porträtterad i *Le Coléoptère.* Han var här afbildad med stort hufvud på en liten kropp. Jag igenkände originalet till denna karrikatyr i denne storväxte, brunlette, djärft blickande man, som gick där insvept i en vid paletå och med en väldig Rubenshatt på hufvudet; i handen bar han en vidunderlig käpp, nästan lika tjock som en af de pelare, som uppbära påfvens tronhimmel. Han skred framåt, uppfyllande den breda trottoaren med sin värdighet, och smålog på långt håll åt sin egen karrikatyr, som alla tidningsförsäljare upphängt till påseende. Tidningsläsarne, som sutto framför kaféerna, pekade på honom, då han gick förbi, i det de talade helt lågt med vördnadsfull min. Jag begrep vid hans åsyn, hvad namnkunnighet vill säga.

Den kamrat, som önskade presentera mig för denne man, förde mig en decemberafton under ett ohyggligt töväder till det lilla *Brasserie de l'Avenir,* beläget vid nedre delen af Rue Monsieur-le-Prince, där Albert Merlin brukade hålla till. Då vi inträdde — jag minns nu, att mitt hjärta klappade hörbart, jag försäkrar det! — höll jag på att bli kväfd af den luft, som slog oss till mötes — en atmosfär af tobak och surkål. Midt i ett rökmoln satt Albert Merlin framför ett af träborden i skänkrummet och höll på att intaga sin aftonmåltid tillsammans med ställets värd. Den uppassande flickan, en stackars af bleksot lidande varelse, hade nyss satt framför dem åtskilliga rätter mat.

Albert Merlin hälsade på oss, utan att stiga upp, men med den välvilja, som pryder öfverlägsna män. »Catherine, två sejdlar öl åt dessa herrar!» Han förklarade, att han var mycket förtjust öfver att se mig, sade att han läst verser, som jag författat, berömde dem och erbjöd mig att skrifva i *Le Coléoptère* samt blef till slut mycket hjärtlig, ehuru han bibehöll en lätt beskyddarton. Mycket upprörd, framstammade jag några komplimenter, i det jag knappt vågade lyfta ögonen upp mot den store mannen. Då han åter såg ned i sin tallrik, började jag granska det ställe han hedrade med sin närvaro; vördnadsfullt betraktade jag efter hvartannat hyllan, där rökpiporna stodo uppställda, öltappningsapparaten och den väldiga skaldehatten, som var upphängd på en gammal sparbössa. De målare, som brukade besöka *Brasserie de l'Avenir,* hade dekorerat väggarna med karrikatyrer och utkast, som talade om uppror och mord.

Midt i detta museum nedlät sig Albert Merlin till att förklara för mig sina sociala, artistiska och religiösa teorier. Jag satt och hörde på med en beundran, blandad med förskräckelse, ty med några vältaliga fraser hade han nyss dekreterat den romersk-katolska religionens undergång, — då dörren till skänkrumet öppnades, och en ung kvinna, en vacker, tämligen välklädd brunett, inträdde. Hon gick och satte sig vid skaldens sida, och sade helt högt:

»Gif mig hundra sous till hyrvagnen . . . Jag skall till Valentins med Henriette.» Skalden log åt det bortskämda barnets poc-

kande begäran; då han icke hade denna ringa summa på sig, lånade han — icke utan en viss svårighet — af värden, och i det han lämnade pengarne till sin dam, presenterade han henne för oss på följande sätt: »Rosette i *Contes d'estoc!* . . .» ungefär som Lamartine skulle kunna ha sagt: »Elvira i *Les Méditations.*»

Vi hälsade på hvarandra. Den unga kvinnan hade redan rest sig för att gå, då hon drog fram ur sin ficka ett bref, som hon lämnade Albert Merlin. »Se där!» sade hon till honom. »Jag fann detta där hemma.» Därpå skyndade hon ut, lämnande efter sig en lätt doft af godtköpsparfym.

»Tillåter ni?» sade skalden, i det han bröt brefvet, hvarur han drog fram två sedlar. Vi gjorde ingen invändning. Han genomögnade det hastigt, smålog och räckte mig därpå brefvet. »Läs detta,» sade han. »Det är från min lilla syster . . . och säg sen, om man inte skrifver nätt därnere i landsorten.»

Och jag läste följande skrifvelse:

Auray den 1 december.

Min käre Albert!

Ehuru du icke mera skrifver till oss, är jag säker på, att du alltid med nöje mottager nyheter från oss. Mamma har gifvit mig i uppdrag att gifva dig sådana, på samma gång jag skickar dig dina månadspenningar. Mamma, hon är fortfarande ond på dig, och det är min ständiga sorg; men du vet ju, huru sträng och from hon är! Jag är fullkomligt okunnig om hvad man kunnat säga henne om det lif du för i Paris eller hvad som stått att läsa i den förskräckliga tidning du utgifver och som man visat henne. Det där rör inte små flickor, och jag är mycket belåten med att ingenting veta om allt detta för att icke bli tvungen att ta parti mot dig. Men, du må tro, hur ledsen mamma än är på dig, så älskar hon dig alltjämt af hela sin själ. I morse, då hon sade till mig: »Du skall skrifva till Albert,» försökte hon anta en lugn min, men då hon lämnade mig de båda hundrafrancsedlarne för att skickas till dig, såg jag mycket väl, att hennes hand darrade. Sedan gick hon och satte sig i en fönstersmyg i salongen framför sitt tapisseriarbete, och hon satt där orörlig med sänkt hufvud, betraktande sitt arbete, utan att lägga hand därvid. Utan att tänka på, att jag var närvarande, sade hon efter en stunds förlopp med tung röst: »Stackars barn!»

Om du finge se henne med hennes lockar, som blifvit alldeles grå, skulle det göra dig ondt. — Hvad mig beträffar, så ser det ut, som om jag vore riktigt hjärtlös; ty, trots all sorg du gör oss, min herr bror, så har jag aldrig mått så bra som nu. Det ser till och med ut, som om jag blifvit vackrare än förr. Vet du verkligen, att jag är på mitt adertonde år?

Då den gamle Nédélec nyligen lämnade oss arrendeafgiften för året, kunde han rakt inte känna igen mig, så mycket tyckte han jag vuxit, sedan han sist såg mig. Men jag har ännu i behåll mina otäcka röda händer, som göra mig förtviflad. Jag säger detta, för att du skall få skratta en smula, men i grund och botten är jag mycket sorgsen, och det är ingen glädje i huset, sedan du brutit med mamma. Jag vill icke gifva dig några moralkakor, ty jag är blott en liten enfaldig landtflicka och så — oss emellan sagdt — begriper jag inte, hvarför man anklagar dig. För att du försummar dina religiösa plikter? Men jag får tillstå för dig, att högmässan är bra långtråkig, och jag sitter ofta i kyrkan och tänker på annat. Du skrifver vers. Men det är ju ganska vackert. Det är sant, att herr prosten och vår gamle vän herr Mathieu anklaga dig för att vara revolutionärt sinnad, »röd», som man säger i Auray; men jag känner ej det ringaste till politiken. Det betyder ingenting, du måste i alla fall ha burit dig bra illa åt, eftersom mamma gråter.

Åh, om du bara ville, min käre bror, min egen snälle bror Albert, så skulle du blott behöfva återvända, och allt skulle vara godt igen. Ännu en gång, jag vill icke plåga dig och jag skulle vara tröstlös, om jag visste, att du tänkte på din lilla syster som på en moralpredikant — men i morse, då jag var på handkammaren, återfann jag ett vackert päron, det vackraste i hela trädgården, hvilket jag vid fruktplockningen lade undan åt dig, ty jag hoppades, att du skulle komma hit ett slag på hösten. Nå väl! päronet är icke mera ätbart; det har blifvit skadadt, och — du må skratta om du vill — men jag sörjer mycket däröfver.

Farväl, min käre Albert, jag kysser dig på vänstra tinningen — du vet, det är min plats — och jag upprepar ännu en gång: kom snart, och du skall få se

Din tillgifna syster
Julie Merlin.

Behöfver jag tillstå att, då jag läst detta bref, hade jag tårar i ögonen. Detta flickbref uppväckte mitt medlidande, liksom anblicken af en violbukett, slungad i rännstenen. Jag betraktade Merlin; han också tycktes vara helt rörd.

»Nå väl?» frågade jag ångestfullt.

Men löjligt sentimental som jag var, hade jag misstagit mig på naturen af hans rörelse. Den var af uteslutande litterär art. »Ja, är det icke förtjusande, brefvet från min lilla syster? . . .» sade boulevardskalden. »En smula snusförnuftigt, en smula flickpjunkigt, men kändt, äkta, det måste medges. Jag skall använda det i min nästa roman . . .»

Alltifrån denna dag har jag haft klart för mig, att en talangfull man kan vara en stor lump.

Mot julen

börja helt visst redan tankar och omsorger att riktas i svenska hem; förunderligt fort glida dessa sista månader undan, och innan vi veta ordet af, klappar den kära högtidsgästen på vår dörr. Det är icke våra damers sed att låta sig öfverrumplas, och Idun har i sin ringa mån under årens lopp sökt stå dem bi i julklappsbekymrens och julbrådskans dagar. Så uppstodo våra julklappstäflingar, »julklappsbasarerna», som nu pågått en följd af år.

Det har dock icke kunnat undvikas, att dessa i längden blifvit litet enformiga, att de insända handarbetsbeskrifningarna upprepat sig, och att verkligt originella uppslag naturligtvis blifvit allt svårare att finna. Vi ha därför trott, att vi för omväxlings skull i år lämpligen borde gifva en ny riktning åt den lilla täflan, vi vår goda vana likmätigt önska anordna.

Det ämne, hvaröfver vi inbjuda våra mångkunniga och vänliga lärarinnor att nu till allmän hugnad meddela sina erfarenheter, lyde alltså:

Om julförberedelser och julfirande

och tänka vi oss under denna rubrik en husmoderligt praktisk utredning af förberedelserna till den stora helgen, om julsysslor, julstök, julmat, anvisningar till festens högtidliga och hemtrefliga firande m. m. som till saken höra kan. För den bästa uppsatsen öfver detta ämne, hvilken till oss ingått senast den 10 november, betala vi

ett pris af femtio kronor.

Vi hoppas nu på ett lifligt och intresseradt deltagande. Ingen som har några goda och kära erfarenheter — och hvem har väl ej det i ett sådant kapitel! — bör känna sig afskrämd af fruktan för den litterära formen, ty på den kommer det ju i grunden härvidlag mindre an. Hufvudsaken är något trefligt och nyttigt om svensk jul i svenska hem!

Alltså: före den 10 november! Redaktionens adress: Stockholm känna alla våra vänner. Tecknen så på er skrifvelse orden: »Till jultäflingen», och varen hjärtligen välkomna!

Stockholm 10 okt. 1895.

Red. af Idun.

Ett råd.

Det är nog förmätet att vilja vara rådgifvare; men öfvertygelsen, att månget fattigt, ensamt fruntimmer gör sig den frågan: »Hvad skall jag företaga för att förtjäna mitt lifsuppehälle och få ett eget hem, då jag nu, uttröttad af slitet för andra, önskar komma till ro,» ger mig mod därtill. Vanligtvis tänker hon då så: »Jag måste gripa mig an med något af de där praktiska yrkena, hvarom så mycket talas; men hvar finnas de? Något handtverk är jag för gammal att lära; öfversättningsarbete eller renskrifning är ju omöjligt att erhålla; till att öppna handel saknar jag lust och anlag, där är ju för öfrigt allt för stor konkurrens, då ju nu hvarje bonddräng, hvilken hastigt vill blifva herre, tillgripit denna födkrok. Hvad skall jag då göra?» Resultatet af hennes funderingar blir vanligtvis, att hon hamnar hos någon gift släkting, där hon för ringa lön får sträfva mera än förut i skolan eller på kontoret. Eller också anskaffar hon med stor uppoffring en sy- eller stickmaskin, hyr ett billigt rum i en stad samt måste sedan föra en den mest glädjelösa tillvaro för att kunna existera.

I dess ställe vill jag af erfarenhet gifva ett godt råd. Skaffa dig ett litet ställe på landet, ägna din tid och dina krafter åt trädgårds- och hönsskötsel, och du skall med små anspråk vinna din bärgning samt hälsa och lefnadsmod, och dina svaga, ömtåliga nerver skola stärkas af frisk luft, arbete och naturenligt lefnadssätt. Se här, huru du bör gå till väga! Ett litet landtställe, torp eller dylikt, med ett par tunnland jord till, kan vanligtvis erhållas för omkring 1,000 kr.; men så mycket behöfver ej betalas kontant, då största delen af summan brukar få innestå mot första inteckning. Visserligen är nu bostaden ringa, oftast endast ett eller två rum och kök; men den bildade kvinnan kan med små medel göra sitt hem trefligt genom sin smak, färgsinne och skicklighet i teckning och handarbete. Ladugården, som alltid finns på sådana små ställen, användes till bostad åt så många höns, den kan rymma; och hönsskötsel, rätt bedrifven, utan stora anläggningsomkostnader, kan gifva en årsinkomst af 3 kr. per individ — således 300 kr. netto för 100 höns; men då måste du göra allt arbete själf och hafva håg och intresse därför! Af den öfriga jorden kan en trädgård anläggas med många bärbuskar, frukt-, plommon och körsbärsträd, af hvilka en god inkomst kan beredas. Potatis, kålrötter och hufvudkål kunna äfven erhållas både till afsalu och hönsens vinterbehof. Du kan äfven omgifva dig med blommor till bostadens förskönning. Får du sedan någon tid öfrig från hemmets vård, så tillägna dig hvad naturens bord uppdukar; för ett vaket sinne bjuder det på mycket, som kan förvandlas i penningar: svamp och nypon, omsorgsfullt insamlade och torkade, betala sig bra; äfven kan en del medicinalväxter såsom renfana, vattenklöfver, vild kummin, mjöldryga, blåbär, enbär m. fl., säljas på apoteken. Vill du ej vara ensam med ditt arbete och din omsorg, så kan en liktänkande kvinnlig kompanjon helt visst uppletas att dela ljuft och ledt.

Jag har nu gjort mitt inlägg i kvinnofrågan, så olikt alla andras, hvilka endast förorda konkurrens med männen, och blir jag därför troligen en ropandes röst i öknen; men det skulle ju äfven kunna hända, att någon ville följa mitt råd, och skulle jag då känna mig nöjd och belåten.

Bien.

Tvänne romanark

åtföljа, som våra läsarinnor finna, detta nummer — det ena som ersättning för det förra veckan uteblifna.

Juvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg 1

Ringar, Broscher, Armband, Kedjearmband, Kedjor, Nålar,
Bref besvaras omgående.

Silfverarbeten, Bordsilfver.

Modernast! Solidast! Billigast!

Skyldigheten att vara vacker.

Dialog.

»Ni ser på mig. Hvad tänker ni?»

»Ack, fröken, jag ser på er som på ett konstverk, jag bara beundrar, och jag skulle vilja tacka er, för att ni är så vacker.»

»Tacka mig? För att jag gör min skyldighet?»

»Hvad? Ni menar, att ni har en speciel mission att gå omkring och vara vacker? Ja, nog fyller ni den utmärkt.»

»Jag gör annat än går omkring och är vacker, det vet ni kanske inte, men det är så. Jag arbetar. Men jag vidhåller hvad jag har sagt: det är min skyldighet att vara vacker. Det är er också. Det är allas skyldighet, hvad säger ni om det?»

»Jaså allas skyldighet att vara vackra. Och min också. Då måste ni anse mig i högsta grad pliktförgäten.»

»Åh — jag vet inte...»

»Ni drar på det! Ni är lika älskvärd som ni är gudomligt...»

»Det kan vara nog med komplimanger, jag vill resonnera. Ni har sagt mig, att ni tycker jag är vacker, det visste jag förut, och nu vet jag det således ännu bättre. Men hvad säger ni om min tes: det är hvarje människas skyldighet att vara vacker?»

»Skall jag ta den på allvar?»

»På allvar!

»Är det också en ful människas skyldighet att vara vacker?»

»Alldeles! Efter råd och lägenhet naturligtvis. Så vacker hon kan, med andra ord. Jag skall säga er, hur jag har tänkt mig den här saken. Att vara god, det erkänner ni vara en allas skyldighet mot alla. Eller hur?»

»Jo, på det viset uttryckt, skulle jag kunna vara med på't. Egentligen är det väl så, att man gör det goda därför att man däraf har inre tillfredsställelse och erfarenheten hunnit lära en, att den inre tillfredsställelsen är det enda, som är någonting bevändt med. För öfrigt antar jag, att gemensamhetskänslan, känslan af gemensamhet med de många, härvidlag spelar en stor roll. Det är svårare att bestämma sig för en handling, som man själf anser god, men vet att hela världen fördömer, än att göra något, som världen gillar, men man själf har sina dubier om. Emellertid ska' vi inte tvista om den psykologiska förklaringen af ett faktum, som vi bägge erkänna. Alltså: skyldigheten att vara god kan jag gå med på.»

»Äfven för de onda?»

»Naturligtvis. Man får inte begära fikon af tistel och drufvor af törnbuskar, det är en sak för sig. Af den som är utrustad med goda anlag och åtnjutit en god uppfostran har man rätt att begära mer än af brottslingens afkomma, som både genom ärftlighet och dåliga föredömen har undfått mindre förmåga att fullgöra den allmänna skyldigheten att vara god.»

»Nå, då förstå vi hvarandra. En ond människas skyldighet att vara god och en ful människas att vara vacker äro lika litet eller mycket orimliga bägge två. Man gör så godt man kan. Men mellan skönheten, som har stora förpliktelser, och den anskrämligt fula, som har *nästan* inga, finns ju en oändlig mängd af gradationer. Tänk så mycket vackert folk, både herrar och damer, vi skulle se på gatorna, om bara skyldigheten att vara så vacker, så behaglig, så angenäm man kan, stode klar för alla. För ser ni, där inte naturen har varit en allt för obevågen, har man medel i sin hand...»

»Såå?»

»Ha ha ha! Hvad ni ser lustig ut! Ni granskar mitt hår, som om ni misstänkte...»

»Åh, fröken!»

»Jo, neka inte! Jag talade om, att man har medel i sin hand att förhöja och bevara skönheten, och ni tänkte genast på dentisten och perukmakaren. Ni föreställer er, att jag begagnar orientalisk liljemjölk och smörjer in mig med cold cream för att sedan låta massera bort mina förtidiga rynkor.»

»Jag ber er...»

»Ni är utmärkt!»

»Jag försäkrar...»

»Ni behöfver ingenting försäkra alls. För vore jag konsekvent, skulle jag naturligtvis, efter hvad jag sagt, försvara både liljemjölken och allt det andra, och hvad mera är, jag skulle använda dessa medel. Men nu är jag inte konsekvent, kanske därför att jag inte behöfver vara det. I en framtid händer det nog, att jag kommer att använda både det ena och det andra, men ännu så länge går det bra utan *den* sortens skönhetsmedel. Ni finner mig vacker, och det är jag också, jag ser det själf. Och ändå är mitt ansikte oregelbundet... Nej, vet ni, det är då egentligen ett besynnerligt samtal mellan en ung herre och en ung dam. Men ni förefaller mig, när jag talar med er, som en kusin eller äldre bror... Vill ni veta några af mina skönhetsmedel? Alla mina små hemligheter kan jag naturligtvis inte inviga er i. Jo, först och främst har jag alltid skött min hälsa och gör det fortfarande med stor omsorg...»

»Ni äter järn och går på gymnastiken?»

»Pytt! Så illa är det inte fatt med mig. Jag har dansat mycket måttligt, skall jag säga er. Nej, men jag arbetar duktigt, äter duktigt och tar duktigt med motion, oberäknadt allt annat som hör till en god hälsovård, badar, roar mig, tänker...»

»Jaså, det räknar ni till hälsovård?»

»Att bada sig ja!»

»Nej, förstå mig rätt!»

»Nå, att roa sig då?»

»Det fattar jag också, men...»

»Att tänka! Ja, det räknar jag inte heller till hälsovården, de starkaste hälsorna tänka inte ett dugg. Tänkandet hör till skönhetsmedlen.»

»Briljant!»

»Nå, det var roligt, att ni förstår mig. En frisk kropp är en god sak. Har man den, så är det ens skyldighet att söka behålla den, och har man den inte, måste man försöka förskaffa sig den. Men Gud bevare oss för våra sportherrar? Dessa, som ådra' sig ägghvitssjuka för att slå ett rekord på velociped, som offra ett lif för en sekund, som sätta äran i så futtiga mål och — som jag tror — i regeln inte ha några andra intressen. Man är väl själ i främsta rummet, och — man måste vara vacker!»

»Ni *tänker* således!»

»Om ni inte såge så ironisk ut, skulle jag kunna säga er mycket mer.»

»Fröken Agnes!»

»Nå, nu ser ni hygglig ut igen. Då skall jag också säga — men det blir i förtroende oss emellan —»

»Säg ut!»

»Jag *känner* också. Ni vet, hur lifvet är, alltjämt stöter man på ledsamheter, som vilja stjäla bort ens glädje, fulheter, som vilja kyla af ens entusiasm, dåligheter, som vilja få en kall och hård och likgiltig. Men jag gör motstånd mot allt, jag resonnerar bort, hvad jag inte kan uthärda, jag låter inte förkrossa mig eller förslöa mig, jag håller mig ung och varm och frisk och frimodig — för jag vill vara vacker, och det är ändå själsuttrycket »til syvende og sidst» som bestämmer, om man är ful eller — skön. Har jag rätt?»

»Ni är mer än skön, fröken Agnes!»

»Se så!»

»Förlåt mig! Jag tiger.»

»Ja, gör det, men se inte så löjlig ut för det! Jag tänkte förtro er ännu en sak, eftersom vi nu en gång skulle tala uppriktigt. Det är... på sätt och vis... en svaghet jag vill bekänna. Har ni haft någon gammal tant eller faster eller moster, som ni inte har tyckt om?»

»Tusen! Det vill säga, inte fastrar precis, och inte tusen heller, men en hel del äldre damer, som jag inte kunnat med. Nåå?»

»Ni har fäst er vid vissa drag i deras ansikten, vissa fina rynkor på näsan invid ögonen, talande om småsinthet, vissa snörpningar på munnen, tydande på försåtlighet, vissa skarpa veck öfver ögonen och vid mungiporna, som elaka tankar ha format... Kanske vi ha misstagit oss. Men redan som barn tänkte jag — ty redan då ville jag vara vacker: — »Är jag elak och småaktig och stygg som tant Den och Den, så blir jag också ful som hon.» Sedan dess har jag, ni må tro mig eller inte, men det är sanning, fast det är fasligt dumt att jag talar om det, — jag har verkligen arbetat på att få bort ur min själ åtminstone de dåligheter, som hade satt märken på några af mina gamla tanters ansikten. Tror ni inte, att ett sådant bemödande under uppväxttiden och för resten allt framgent också kan räknas till skönhetsmedlen?»

»Ursäkta mig, fröken! Allt hvad ni nu har sagt är mycket bra och odisputabelt, ehuru jag inte kan neka till, att ni beredde mig en missräkning, då ni började tala om era skönhetsmedel — jag hade, uppriktigt sagdt, bespetsat mig på något helt annat — men säg mig nu: öfverdrifver ni inte ändå betydelsen utaf det där att gå omkring och vara vacker?»

»Hvarför sa' ni nyss, att ni ville tacka mig för att jag var så vacker?»

»*Ni!* Det blir en helt annan sak. Men att vi männniskor i allmänhet...»

»Nå ja, ni herrar göra då inte mycket för det. Vid några och tjugu år se ni ännu rätt skapliga ut. Men se'n kommer punschdieten. Kinderna bli bleka och slappa, ni få dubbla hakor och blicken blir dåsig — usch! Och nu säger ni, att jag öfverdrifver.»

»Ack, visst inte! När jag har er för ögonen...»

»Ja, ser ni nu! Är det inte en njutning att se vackra människor? Om vi kunde fördubbla mängden af skönhet och behag i världen, tror ni inte, att vi därmed gjorde människorna en alldeles oskattbar välgärning? De törsta alla efter skönhet, var säker på det, fastän de knappast förstå sig själfva och inte ana, hur djupt rotad deras åtrå är. Glädje och skönhet äro sol och

luft för människosjälen... Men jag predikar ju riktigt...»

»Ni vidgar ramen... nu tycks det sannerligen inte vara fråga bara om att ta bort fräknar och...»

»Det har det aldrig varit; ni har visst inte mycket uppmärksamt hört på hvad jag haft att säga.»

»Jo, fröken, det har jag, fast jag inte kan låta bli att raljera litet. Jag har hört på, och jag tror, att ni har alldeles rätt. Jag tror som ni, att det skall komma en tid, då människorna skola erkänna sin förpliktelse att utbreda skönhetens välde öfver världen. Men jag tror också — i motsats till er — att den tiden är långt aflägsen. Den nuvarande utvecklingen går i alldeles motsatt riktning. Ned med allt som inte är business! Skulle ni börja på att predika ideala skyldigheter, skulle man skratta ut er grundligt.»

»Jag tror så med. Och jag aktar mig nog. För resten är hvarje vackert ansikte en predikan för mina åsikter. Mitt eget med. Och själf skall jag aldrig underlåta att göra, hvad jag räknar till mina plikter. Kan ni gissa, hvarför jag i dag valt den här solfjädern?»

»Neej?»

»Den går i lilas, ser ni ju.»

»Nåå?»

»Se på min klädning!»

»Jaa?»

»Ni herrar äro då ohjälpliga. Det är väl för er, att edra toaletter inte fordra något färgsinne.»

Efraim Rosenius.

Från Iduns läsekrets.

Från en småskolelärarinna

ha vi mottagit följande skrifvelse, hvilken vi ej vilja förmena en plats:

Herr Redaktör!

Förlåt att jag vågar upptaga eder dyrbara tid, men som Idun är en af landets förnämsta tidskrifter och just hör hemma i de kretsar, dit jag så innerligen önskade, att ekot af vårt nödrop skulle tränga, har jag tagit mod därtill. Det kan ju endast ske, ifall Ni vill lämna plats åt mitt välmenta försök — ifall det duger att trycka förstås. Det är naturligtvis förmätet af en så blygsam rimsmidare att vilja blanda sig i dylika saker, men om blott *en enda* af de »vise männen» finge ögonen öppna för orättvisorna i småskolelärarinnornas lott — hvem vet, hvad som kunde hända? Ofta välter en liten tufva det största lass. Ha därför den stora godheten ge en liten vrå i Idun åt följande rader om

Småskolelärarinnan.

I unga år hon valde då
Att leda skolans ystra små
De första svåra stegen.
Då var hon hurtig, frisk och röd,
Men van vid slit och torftigt bröd,
Och tyckte nu blef ingen nöd,
Ty hon blef ju *sin egen.*

Dock fann hon snart, hon räknat fel,
Ty hon fick jämt sin dryga del
Af råd, så goda, långa.
På herrar fanns visst ingen brist,
Att tjäna *två* man vet är trist
Och slutar aldrig väl till sist,
Hon, stackaren, fick *många.*

Dock hennes värld var barnens ring,
Där ständigt knoppas rundt omkring
Den friska fagra våren.
Gaf ödet än ibland ett slag,
Så tog hon hurtigt nya tag
Och log i glad som mulen dag —
De första femton åren.

Men se'n tog tiden ut sin rätt,
Det gick, som förr, ej mer så lätt,
Ty kraften ville svika.
Af ros på kind fanns mer ej spår,
Kanhända en och annan tår
Har sköljt den bort i mödans år,
Då hälsan ock gett vika.

En del af denna skolan tog,
En annan ängslan öfvernog
För ålderdomens dagar.
Nog har hon sparat först och sist,
Men gömda skärfven fort är mist,
Och hennes bergning ock förvisst
Är byggd på lösa lagar.

Om tjugu år dock hoppet ler,
Det sägs, att staten sänkt sig ner,
En slant åt »kåren» delat.
Då ljusna åter dystra drag.
På glädjen följer dock ett slag,
Ty *tretti* år når mödans dag,
De »store» så ha velat.

Skall tio år hon »orka» än,
Hon grubblar om och om igen
Den långa mörka natten.
Om *tio* år blef ingen nöd,
Ty statens magra understöd,
Det räckte nog till salt och bröd,
Och fritt fick hon väl — vatten.

Dock långt är dit med sorg hon ser.
Gestalten böjes mer och mer
I strid mot mörka öden.
Kanhända före tio år
Ett mera tryggadt mål hon når,
Där intet slit, ej ängslan rår:
Den gröna kullen — döden.

Nella.

En försummad tjänare.

Anda sedan spädaste barndomen inplantas hos nästan alla barn, af alla nationer, utom kanske den franska, att högra handen är den enda som skall och kan öfvas till hvarjehanda sysslor och förpliktelser. Med ett visst förakt talas om den som är »vänsterhändt», och är någon särskildt otymplig vid handarbeten och göromål, säges rätt ofta, att han »bär sig vänsterhändt åt». Hvarför den vänstra handen skall vara så eftersatt, synes till en början oförklarligt, men när man tänker närmare på saken, torde det till en del hafva sin grund i vidskepelse, nu bortglömd, men dock kvarlefvande i sedvänjan. Man påminner sig blott uttrycket, då barn skola hälsa och i sin oskuld gärna räcka vänstra handen: »nej, räck *vackra* handen!» Skall barnet äta, heter det: »håll i skeden med vackra handen.» Hunden lär sig, att vid befallningen: »vacker tass!» räcka fram högra tassen — den vänstra ogillas alltid. Forna tiders vidskepelse ansåg vänstra sidan såsom olycklig och såsom trollens och »den ondes» favoritsida. Sprang en ekorre öfver vägen från vänstra sidan, där man färdades fram, skulle resan eller vandringen gå illa eller medföra förtret. Näsblod upphörde, om man lindade något hårdt om vänstra lillfingret. Steg man ur sängen först med vänstra foten, skulle ovillkorligen den dagen blifva en olycksdag. Troligen var det också olycksbringande att vid hälsning framräcka vänstra handen, eftersom i alla tider så strängt hållits på den högra härtill. Den som »förtrodde sig till den onde», ingick något förbund med denna kinkiga potentat, skulle underskrifva kontraktet med blod ur vänstra pekfingret — icke underligt, att man var rädd för att vid hälsning trycka en hand, som måhända gjort så oheligt bruk af sina fingrar!

Underligt nog tycks ingen tänka på, hvilken förlust det egentligen är att, när man har två tjänare, endast låta den ena arbeta. Och om den, som man med förbigående af den andra, lika berättigade och lika dugliga, företrädesvis anlitar, om denne nu råkar bli otjänstbar, så står man där! Och om man ej så envist tillhölle barnen att endast använda högra handen, skulle de utan tvifvel gärna låta den vänstra tjänstgöra minst lika mycket. Eller är inte hos de flesta barn, när de skola hälsa, lika ofta första impulsen att framräcka vänstra handen som att bjuda den högra? Hvem har inte hundratals gånger hört påminnelsen: »högra handen, barn!»

Blir nu denna mycket anlitade högra hand skadad och den vänstra måste fram, är denna stackars försummade tjänare så ytterligt drumlig och okunnig, att han med rätta gör sin herre och husbonde förtviflad. Men hvems är felet? Icke tjänarens. Felet ligger hos dem, som försummat öfva tjänaren i de göromål man af honom nu fordrar. I Frankrike ser man ofta personer, som äro lika skickliga i båda händerna — eller ungefär lika skickliga, och det är ovillkorligen en fördom att ej räkna detta som en fördel.

Men fördomar äro ofta så inrotade, att det nästan är som att föreslå att bryta en arm eller ett ben, om man vågar ens nämna nödvändigheten att bryta en fördom eller fäderneärfd sedvänja, som ofta är likbetydande med en fördom. Eljes skulle också kunna anföras, att detta försummande af vänstra handens tjänst äfven torde vara menligt för hälsan. Den större uppöfning af krafter och förmåga, som kommer högra handen till del, sträcker sig nog också till den öfriga kroppen. Högra sidan blir betydligt mera utvecklad och stärkt än den vänstra. Detta bevisas tydligt och klart först därigenom att den högra handen vanligen är större än den vänstra, och sedan genom att högra handen och armen äro kraftigare, starkare än den vänstra. Detta förhållande måste bero på högra sidans kraftigare utveckling. Vänstra sidan försummas och blir efter i alla afseenden. Det torde ej vara oantagligt att månget så kallade hjärtfel har sin grund i bristande utveckling af vänstra sidan, hvaraf följer bristande utrymme för åtskilliga organer, bristande öfning för desamma, för muskler och nerver, hvarmed vänstra sidan är utrustad likaväl som den högra. Vänstra sidan har lika mycket behof af och lika stor rätt till utveckling som den högra, och detta behof och denna rätt kan man aldrig tillgodose, så länge den vänstra handen skall vara styfbarn. Vill man göra sina barn en tjänst, bör man helst tillhålla dem att äfven begagna den vänstra handen, eller i alla fall tillåta dem bruka den, när de själfva därtill hafva lust. Det finns exempel på att personer, som skadat högra handen, sedermera lärt sig skrifva, rita, sy o. s. v. med den vänstra; men med hvilken oerhörd möda, som kunde varit dem besparad, om de från barndomen hade fått lära att använda *båda* de förträffliga tjänare, naturen gifvit oss i våra händer.

Ur notisboken.

Damernas Idun. Vid »Nya Iduns» första höstsamkväm i Stockholm för detta år förliden lördag uppläste fru Ragnhild Bäckström, född Juel, Björnstjerne Björnssons nya universitetskantat »Lyset». Musik för fiol och piano af Ries, Brahms och Dannström utfördes af fröken Augusta Lönnblad från Finland och fröken Sigrid Carlheim-Gyllensköld samt sånger af Grieg, Godard, Massenet och Agathe Backer-Gröndahl af fröken Esther Sidner. Fru Susanne Gagnebin uppläste en af henne själf författad skiss Les trois couronnes och fröken Sigrid Leijonhufvud en vacker dikt till Viktor Rydbergs minne.

Utställdt var för aftonen ett porträtt af sällskapets nyligen hädangångna medlem friherrinnan Sophie Adlersparre (Esselde), dekoreradt med en praktfull väfnad från Handarbetets vänner, krusflor och lager.

Den sedvanliga expositionen af konstföremål utgjordes af studier af fru Anna Munthe-Norstedt, oljemålningar af fru Fanny Brate och akvarellporträtt af fröken Vendela A:son Falck samt en tapet, s. k. gobelinväfnad, kartong af fröken S. Giöbel.

*

Änkefru Lotten Norlund har till Serafimerlasarettet donerat 10,000 kr., hvilka under namn af »Fru Lotten Norlunds fond för från Serafimerlasarettet utgående konvalescenter» skola bilda en fond, hvaraf räntan utdelas åt från lasarettet utskrifna, verkligt behöfvande, för att sätta dem i tillfälle att genom lämplig föda eller vistelse i stärkande luft vid brunnar eller bad söka återvinna hälsa och krafter.

*

Symaskinens 50 års-jubileum kunde firas den 8 dennes, enär denna dag år 1845 den då 26-årige maskinarbetaren Howe erhöll sitt patent på den första symaskinen.

De första som i slutet på 1850- och början på 1860-talet införde den epokgörande uppfinningen i vårt land voro firmorna S. Berendt j:or & komp., J. Sonntag och H. Meeths.

*

Teater och musik.

Kungl. operan. *Onsdagen* den 2 dennes återupptogs »Aida», i hvilken hr *Morello* som Radamès hade sin tredje gästroll. Bättre hade dock varit, om denna ej ifrågakommit, ty här motsvarade den ärade gästen ej alls de förväntningar, man på grund af hans föregående uppträdanden satt till honom. Delvis kunde väl detta bero på en viss indisposition; dock voro bristerna, särskildt i vokalt hänseende, så stora, att det var tydligt, att detta parti ligger utom konstnärens räckvidd. Ej heller i dramatiskt hänseende lyckades hr M. göra något vidare anmärkningsvärdt af rollen. Då operan äger en så förträfflig Radamès som hr Ödmann, är det nog i såväl operans som publikens intresse, att han bibehålles i partiet. — I titelpartiet firade fru *Östberg* åter en triumf; något så utsökt i sångkonst får man här endast höra af henne. Fru *Almati-Rundberg* är ju rätt bra som Amneris; partiet utföres dock bättre i såväl vokalt som dramatiskt hänseende af fru Linden. Hrr *Sellergren* och *Söderman* voro förträffligt på sin plats som de båda konungarne.

På *torsdagen* gafs för första gången under spelåret Delibes' melodiösa och anslående opera »Lakmé». Titelpartiet återgafs äfven nu af fröken *Petrini*, hvilken som bekant här kreerade detsamma och däri gjorde sin ovanligt framgångsrika debut. Äfven nu lyckades fröken P. gifva en i alla afseenden berömvärd tolkning af det höga och maktpåliggande partiet. Ja, hennes utförande af detsamma var i viss mån bättre än förr. Spelet har afrundats och blifvit mjukare och stämman utvecklats. Entréen är fortfarande af god effekt, och parialegenden med dess svåra staccaton och höjddrillar utföres perfekt och klockrent. Den vackra duetten i första akten mellan Lakmé och hennes tjänarinna Mallika, fru *Almati-Rundberg*, stördes något af att klangen i de båda stämmorna ej riktigt passade ihop. Hr *Ödmann*, som i början föreföll något indisponerad, återfann snart sig själf och utförde sedan det tacksamma partiet med all den värme och det välljud, man är van att finna i hans stämma. Hr *Lundqvists* Nilakantha är sig lik, god och välkänd. Öfriga rollinnehafvare äro desamma som förut, med undantag af hr *Johansson* som Frederic ocb fröken *Sparrman* som Rose. Den senares stämma, som eljes är så genomträngande, hörde man i denna roll ej mycket af. Hufvudrollens innehafvare skördade det lifligaste bifall från den talrika publikens sida.

I *söndags* gafs återigen »Navarresiskan» och »Pajazzo» samt däremellan Glasemanns vackra »Skuggbalett». I den förstnämnda operan ägnades fru *Linden* verkliga ovationer för hennes alldeles förträffliga utförande af Anitas parti. Hr *Bratbost* som Araquils var ock nu bättre än förra gången. Vid forcerande blir rösten dock fortfarande skrikig. I den senare operan återsåg man med nöje hr *Morello*, hvars framställning af den själsmarterade pajazzon är af i alla afseenden förträfflig effekt. Dylika partier lämpa sig ock bättre för hr M. än t. ex. Radamès. Fröken *Sparrman* var däremot alldeles otillräcklig i Neddas roll. Det tafatta spelet och den ständiga taktmarkeringen med armarne verkar störande liksom ock hennes alltför genomträngande och skarpa höjdtoner. Bristerna beträffande intonationens renhet kvarstå ock fortfarande. Hr *Lejdström*, likaledes ny i Silvios lilla parti, var ej heller fullt lycklig i detsamma. Som narren Tonio är hr *Söderman* däremot särdeles bra. — Den fullsatta salongen gaf under aftonens lopp flere gånger sitt bifall tillkänna.

På onsdagen i denna vecka skulle en af de äldre bättre operorna återupptagas, nämligen »Vattendragaren» af Cherubini, hvilken ej uppförts härstädes sedan våren 1886. Efter denna opera utföres Rubinsteins vackra balettmusik ur operan »Ferramor», hvartill balettmästaren Glasemann anordnat ett dansdivertissement.

I likhet med hvad som förekommer på flere utländska scener, kommer k. operan att under spelåret en gång i månaden gifva en billighetsföreställning med så nedsatta pris, att en större allmänhet utan någon nämnvärd uppoffring kan komma i tillfälle att få höra några af de mest populära operorna på repertoaren. Den första af dessa föreställningar äger rum i morgon lördag, då »Fra Diavolo» kommer att uppföras.

K. Dramatiska teatern gifver i morgon lördag för första gången »Fastighet till salu», komedi i 1 akt af Meilhac och Halèvy, samt »Glada fruar», skådespel i 3 akter af Jonas Lie.

Vasateatern uppför i afton för första gången »Söndagsbarnet», operett i 5 akter af Hugo Wittman och Julius Bauer, musiken af Millöcker.

Södra teatern har nu ock begynt sin vinterkampanj med ett program, som under den gångna veckan gifvits för goda hus och synts lifligt slå an. Som förpjäs upptager det ett svenskt original af onämnd författare: »I skymningen», ett anspråkslöst, men ganska underhållande litet skämt, som får ett tilltalande utförande af hrr *R. Wagner* och *Olin*, fröken *Caspér* och fru *Lambert*.

Följer så en engelsk fars i den befängda, nu kanske snart uttröskade »Charleys tant»-stilen. Att söka ge någon redogörelse för handlingen i hrr Nickolls och Lestocqs »Fruarna Schackleton» vore en högst otacksam uppgift; att de forcerade upptågen med det utförande, de fingo å Södra teatern, äro ägnade att framkalla stormande munterhet, kan ej förnekas. Främst af alla förtjänar hr *Gust. Bergström* loford för det genomförträffliga sätt, på hvilket han här gör en verkligen *ny* »komisk gubbe» till de många lustigheter i denna genre, han tidigare skapat. Med nöje konstatera vi ock den afsevärda utveckling i lifligt och behagligt spelsätt, hvarmed fröken *Ohlsson* öfverraskade; går hon vidare framåt på det sättet, kan det blifva något verkligt framstående af den unga skådespelerskan. Fröken *Lindzén* var lustig nog i en tjufpojksroll, och fru *Fornell* samt hrr *E. Wagner* och *Ekelund* må ock med erkännande omnämnas.

Filharmoniska Sällskapet ämnar under musikåret 1895—96 gifva tre abonnementskonserter med biträde af framstående sångsolister och k. hofkapellet. Programmet till den *första* konserten upptager ett hittills icke i Stockholm utfördt, större romantiskt verk, nämligen Schumanns musik till scener ur Goethes »Faust». Vid *andra* konserten, där orkester likaledes medverkar, skola sjungas dels Gades synnerligt framstående och omtyckta konsertkantat »Elverskud», dels ett antal körer a capella af svenska tonsättare. Till *tredje* konserten, som är afsedd att utgöra kulminationen af sällskapets verksamhet under säsongen, har valts ett stort oratorieverk, nämligen Händels verkningsfulla »Simson», hvilket oratorium ej hörts i Stockholm sedan det för mer än 20 år sedan gafs här med Upsalakrafter under J. A. Josephsons ledning. — Abbonnement à 10 kronor till de tre konserterna, berättigande äfven till närvaro vid sällskapets öfningar och därvid utförda musikföredrag, kan tecknas i Abr. Lundquists hofmusikhandel och vid repitionerna, som hållas måndagsaftnarne i Musikaliska akademien.

Första kammarmusiksoarén gifves af den välkända Aulinska kvartetten om tisdag i Vetenskapsakadgmiens hörsal. Programmet upptager tvänne stråkkvartetter af Cherubini och Smetana samt en pianokvartett af Brahms.

Lillian Sandersson, den framstående sångerskan, gifver konsert härstädes tisdagen den 26 dennes.

Marguerite.

Skiss för Idun

af

Ada Allen.

Den unge Rikard Drake stod vid fönstret i sin bostad i Paris och blickade ut öfver det böljande folklifvet på boulevarden. De första varma vårdagarne hade lockat ut en större människomassa än vanligt, och det kunde vara intressant nog att betrakta den brokiga taflan. Men Rikard tycktes ej gifva akt på det, som tilldrog sig därute; ögonen hvilade på gatuvimlet, men det märktes tydligt, att tankarne voro på annat håll.

»Du härliga Paris,» sade han halfhögt, »så skall jag då lämna dig.»

Det var nu tre år sedan han kom dit för att utbilda sig för den affär, hans fader ägde i Stockholm, i hvilken han själf skulle ingå. Själf hade han nog tänkt sig den tiden ganska aflägsen, men nu hade hans fader oväntadt, plötsligt blifvit kallad ur tiden, och han måste skyndsamt vända åter till hemlandet för att ägna hela sin lifskraft åt arbetet, för att stödja och hjälpa sin moder, hvars ende son han var. Men nu, i skilsmässans stund, kände han, huru djupt han fästat sig i Paris, huru svårt det skulle blifva att slita banden där. Han hade ju dessa år haft som ett hem hos chefen för det handelshus, där han arbetade; huru mycket förtroende och godhet hade icke visats honom. Och med detsamma framstod en ny bild för hans sinne, det var Marguerites, husets unga dotters.

Rikard lämnade fönstret och gick oroligt fram och tillbaka. Han kände först nu, att *hon* blifvit något mer för honom än de andra kvinnor han mött på sin väg. Men på samma gång visste han, att heder och plikt pekade åt ett annat håll. Redan som yngling hade det i hans familj ansetts som en afgjord sak, att hans kusin Elsa och han skulle förena sina öden, modern hade också ofta påmint honom om hans ungdomstycke. Det gällde nu ett afgörande för framtiden, det kände Rikard, men huru omöjligt föreföll det honom ej att för alltid skiljas från Marguerite. Hon var så olik andra unga flickor han sett i Paris. Ja, hon var just idealet för en hustru. Och dock — kunde han svika sin moders förväntningar? Med en nervös oro, så olik hans vanliga lugn, började han att gå fram och tillbaka i rummet. Han måste snart gå upp till sin principal för att säga honom och hans dotter farväl, men innan dess måste han komma till självbehärskning och afgörelse. Hans uppassare inkom i detsamma med ett bref. De breda sorgkanterna på kuvertet sade honom redan på långt afstånd, att det var från hemmet. Rikard grep det otåligt; han hade ju icke hört några detaljer från faderns död, endast fått ett telegram ett par dagar förut. Han var mycket fästad vid sina föräldrar, och det var med djup rörelse och innerlig sorg han läste om faderns sista stunder. Så underligt, så svårt, att ej få se honom mera! Och att med ens hafva så mycket ansvar vältradt på sina unga skuldror!

«Jag är tacksam,» skref hans moder, »att du snart skall komma hem och öfvertaga allt. Jag känner mig så förbi, så trött vid lifvet och oförmögen till handling. Men det blir väl bättre, när den första smärtan hunnit lägga sig. Det kom ju så fasansfullt hastigt. Nu är min enda glädje att få vänta dig hem. Och du är ju min *egen* älskade Rikard, som aldrig gjort mig någon sorg. Och nu stannar du hemma. Vid denna tanke förbinder sig alltid hoppet, att du snart

Extra fin Marsala (Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af härv. handelskemist befunnen enl. analys *fullgod*. Pris kr. 1:25 pr butelj. Finnes endast hos **K. A. Nydahl & C:o** Stockholm, 2 Stureplan. Riks- och Allm. telefon.

själf bildar ett hem — med Elsa. Hon har varit mycket för mig dessa lidandets dagar, ja, den ömmaste dotter — — — Du har i dina bref talat om din principals dotter, mademoiselle Marguerite. Ack Rikard, akta, akta dig för en *utländsk* hustru, sådana omplanteringar blifva sällan lyckliga — —»

Var ej detta en fingervisning? Rikard satte sig ned vid sitt skrifbord och stödde hufvudet i sina händer. Han hade ej hjärta att gifva sin moder en ny sorg. Men skulle hon icke kunna älska Marguerite? Eller skulle han icke kunna fästa sig vid Elsa?

Tankar kommo och tankar gingo. Visaren på klockan hade skridit flere timmar framåt, skymningen började att komma, men Rikard satt alltjämt kvar vid skrifbordet med ansiktet doldt i händerna. Slutligen steg han upp. Det låg ett resigneradt uttryck öfver de bleka dragen. Striden var utkämpad.

* * *

Men när han stod däruppe i salongen och väntade, att Marguerite skulle komma in, kände han dock modet svika. Betjänten hade sagt, att bankiren och hans dotter ännu icke slutat sin middag.

»Förlåt att jag kom så tidigt,» sade han, då den förstnämnde efter en kort stund inträdde, »men som ni vet måste jag tidigt i morgon lämna Paris.»

Bankiren tryckte hans hand.

»Det smärtar mig att mista eder,» sade han vänligt; »det blir en kännbar förlust i arbetet, men det blir för eder en god framtidsbana i hemlandet — jag är öfvertygad därom. Just i dag ha ingått oroande underrättelser angående den firma i London, med hvilken jag haft de största affärerna, jag motser verkligen en kritisk tid och skulle gärna sett, att jag fått behålla min redbare unge vän vid min sida. Men det är nu omöjligt.»

»Jag kan ej vara nog tacksam för edert förtroende,» svarade Rikard, »men att stanna i Frankrike är verkligen omöjligt för mig.»

Nu öppnades dörren och Marguerite trädde in. Vid hennes åsyn blef Rikard ännu blekare. Hur vacker hon var! De stora mörka ögonen hade ett allvarligt, drömmande uttryck. Hon gick med hastiga steg emot Rikard och räckte honom båda sina händer.

»Jag har känt så mycket för er, sedan min far berättat mig den förlust ni lidit.»

»Tack!»

Det blef en tystnad. Den unga flickan stod framför honom med ett uttryck af så mycken godhet och trofasthet öfver det mot honom upplyftade ansiktet.

»Och nu reser ni ifrån oss,» fortsatte hon.

»Ja, mademoiselle Marguerite.»

Det var, som kunde Rikard ej få fram annat än enstaka ord. Och då bankiren i detsamma lämnade rummet för att höra, om nya underrättelser ingått från England, kände han det nästan outhärdligt. Hvilket offer var det ej att slita Marguerites ljufva bild ur hjärtat!

»Sitt ned,» sade hon vänligt, »vi skola väl ännu hafva en treflig stund med hvarandra! Det blir så tomt. Ni har ju visat mig så mycken vänlighet, och jag står så ensam som ni vet, hvarken mor eller syskon.»

Så otvunget hon talade, då däremot han knappt kunde behärska sina känslor. Det blef åter en paus.

»Så tyst ni är i afton,» fortsatte Marguerite, »Jag förstår nog, att den oväntade sorgen öfvervåldigar eder.» Hon räckte honom åter deltagande sin hand. Han förde den till sina läppar — en lång, varm kyss. Marguerite rodnade och drog sakta handen tillbaka, men han tog den häftigt mellan sina och kysste den ännu en gång — vördnadsfullt och sakta.

»Mademoiselle Marguerite, det är för mig en tung plikt att återvända till Sverige. Men det måste ske — och det är bäst göra skilsmässan så kort som möjligt, jag uthärdar eljes icke.» —

Han steg upp. »Farväl, mademoiselle Marguerite! Tack för all er godhet mot mig!»

Han tog hennes hand, kysste den ännu en gång och ilade ut ur rummet.

Marguerite stod kvar några ögonblick. Därpå gick hon med sakta steg ut ur salongen in i sitt eget lilla rum. Hon riglade dörren för att få vara ensam. Äfven hon hade en strid att kämpa.

Vid tågets afgång följande morgon hade såväl bankiren som flere af kontorspersonalen infunnit sig för att taga farväl af den unge svenske kontoristen. Bankiren lämnade honom ett par små blommor, »margueriter» med en »systerlig hälsning» från hans dotter. Och snart brusade tåget i väg mot norden — — —

Rikard anlände lyckligt till hemmet, och han kände verkligen en sann tillfredsställelse öfver att kunna blifva sin moder till hjälp. Det var dock ett vemodigt återseende. Hon var så åldrad, den kära!

(Forts.)

"Iduns läkarartiklar."

Rättelse. De två tabellerna i artikeln »Om våra födoämnen» i n:r 38 (sid. 301) innehålla några tryckfel, hvarför de här återgifvas rättade.

För 1 krona erhållas:

Födoämne	gr. närande beståndsdelar.	Värmeenheter.
Benfritt kött	291	1912
Kött med ben	349	2295
Spisbröd	2428	10181
Oskummad mjölk	1000	5617
Skummjölk	1840	8272
Smör	576	5308

Robert Tigerstedt.

Innehållsförteckning.

Karolina Andersson; af *V.* (Med porträtt). — Då sista lindlöfvet föll . . . Poem af *Nonny Lundberg.* — Rosor och törnen; af *Mathilda Langlet.* — Skaldens syster; ett ungdomsminne, berättadt af *François Coppée.* (Öfvers. för Idun af *Philibert*). — Mot julen. — Ett råd; af *Bien.* — Skyldigheten att vara vacker; dialog af *Efraim Rosenius.* — Från Iduns läsekrets: Från en småskollärarinna; af *Nella.* — En försummad tjänare. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Marguerite; skiss för Idun af *Ada Allen.* — »Iduns läkarartiklar»: Rättelse. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af **Sophie Linge.**

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

En mycket dyrbar insats i
Den mänskliga kulturen!
Här gör man godt! Här kvittra vi
Som siskorna i buren.
Vid lykta dörrar sitta vi
Kring vår likör i gamman,
Här stöta dagens små »on dit»
Som i en brännpunkt samman.

Ett ord i Davids psaltare,
Men ingen vet dess syftning.
Kring skön plastik ett täckelse,
Bestämdt för »högre lyftning».
En känd affär, som rykte fått
Att låta med sig pruta.
Två kattdjur som, när dagen gått,
Dra ut på rof och tjuta.
Ni läst om en profet kanske
I bibliska annaler?
Hvad namn plär man gemensamt ge
Åt påfvens kardinaler?
En badort och ett adligt slott,
I Sverige vida kända.
Hvad månget djur som vapen fått.
Hvad skeppet gör att vända.
En del utaf ett skjutgevär.
En kung uti Europa.
En fågelart bland ishafsskär,
Som flockar sig tillhopa.
En flod som Rhone tar i sin famn.
En som med Volga enas.
Och så, hvad ger man den för namn,
Som säger hvad ej menas?
En matematiskt känd figur.
Hvad oxen får fördraga.
Två väsen uti Guds natur,
Men blott i sång och saga.
Det ondas makt i Hedenhös.
Det ondas makt i våra dagar,
Som mången ofta släpper lös.
En rätt som gamarna behagar.
Förr än sitt mål Columbus fann,
En viking efter många öden,
Kom dit af slump — hvad hette han?
Hans förnamn blott är här af nöden.
En planta som är österländsk!
En plats där danskarne vi slagit:
»Två danske lupo för en svensk,
Se'n ryggen full af stryk de tagit.»
En sak som utgör trädets must.
En fågel som är hönsens frände.
En halfö på den tyska kust.
Ett vapen som man förr använde.
Ett landtbruksfordon, man får se
Ännu i bruk, hvad kan det heta?
En nyttig stenart, passande
På flere sätt att bearbeta.
En halfö och en stad jämväl
Af lika namn i norra zonen.
En krigsterm, gäller om en del
Af truppdispositionen.
Ett odjur som ej skada gör,
Men som man här och där kan råka.
Ett ting som, om ni tänker åka,
Behöfves, då man spänner för.
Hur ter sig bergens höga kam?
Hvari plär man förvara piller?
En plats, där den ej slipper fram,
Som far med kolerabaciller.
Hvad är som gör din fot förtret,
Och lugnet ur din själ förjagar?
Tysk stad som vunnit ryktbarhet
Ifrån Napoleons segerdagar!
Hvad är som rummets luft förstör?
En fisk som går på botten.
En sak som till en järnväg hör.
Adjö sa' lilla Lotten.

Anna W.

Charad.

Ett önskningsmål för Pål och Pär
Mitt *första* alltid var och är:
Om man det kunde — och med rätta —
I början af sitt namn få sätta!
Mitt *andra* är i toners rad
Den sjätte. Och i Stockholms stad
Mitt *tredje* kallar man ur huse!
Mitt *hela* — ja, för honom kruse
En och hvar — och Sverige stolt kan vara
Att honom räkna bland de stores skara.

Tant Emma.

Ifyllningsgåta.

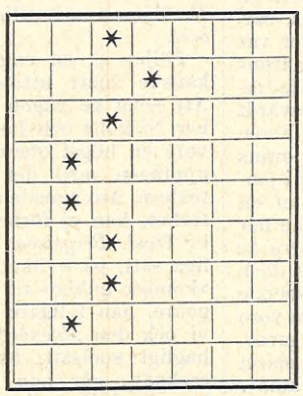

De med ✶ betecknade rutorna, lästa uppifrån och nedåt, bilda namnet på en blomma; begynnelsebokstäfverna bilda ett svenskt adelsnamn. Äro orden rätt funna bildar rad 1) berg i Asien, 2) del af ett förvaringsrum, 3) bergart, 4) vetenskap, 5) födoämne, 6) religiös sekt, 7) virke, 8) elf i Sverige, 9) svensk köping.

Anna W.

Prokòp.

En farlig passion, som olycka bringar,
Förblindar sitt offer och gör det till slaf.
Hvad sjöfågeln söker, då kraftiga vingar
Den längtande bär öfver blånande haf.
En trädgård så ljuflig, men spårlöst försvunnen,
I tidernas början re'n mistad — knappt vunnen.
I svenskan ett vanligt pronomen; och sist
En buske, hvars namn du kan gissa helt visst.

Tant Emma.

Aritmogryf.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 = Stad i Ryssland.
9 2 7 8 3 10 = Landskap i Sverige.
15 7 4 9 8 5 = Stenart.
3 4 7 8 11 = Fruntimmersnamn.
5 8 15 6 7 = Rofdjur.
5 13 11 15 4 = Åstadkommer mycket ondt.
12 6 7 11 = Hufvudstad i Europa.
1 10 9 4 = Stad i Tyskland.
6 3 4 = Fortskaffningsmedel.

Anna W.

Lösningar.

Logogryfen: Bogspröt; bot, tro, ro, bro, sörp, strö, stör, ros, ost, torp, gröt, torg, spö, söt, grop, röst, bröst, Po, Ob, ptro.

Initial-charaden: Bok. 1) bro, 2) olja, 3) krona.

Paragrammet: Idun; invalid, dekameter, urgammal, nyfikenhet.

Palindromen: Ort — tro.

Diamantgåtan: 1) Lea, 2) alm, 3) semla.

Kapselgåtan: Harz, Var, Inn, Stade, Ida, Jaen, Hannover, Riga, Enos, Halle, Loka, Paris, Korint, Parma, Angri, Jutland, York, Hven, Vermont, Sko.

Länkgåtan: Brasilien; Bra—ras—sil—Lie—en.

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, **Tandpasta, Tandtinktur** nya preparat för tänderna vård: finnas å de flesta apotek, i parfymaffärer o. hos hr handlande. Partiförsäljning för Sverige hos **Bendix, Josephson & C:o,** Stockholm, 11 Regeringsg.

HULTMANS Cacao & Chocolad rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils O:son Gadde, C. J. Ask samt doktor Olof Moberg.